

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל

להסדר שבין כנרת-זב"מ-דביר בע"מ, הקיבוץ המאוחד בע"מ ועמותת סימן קריאה

1. פתח דבר

מונחת בפניי בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "**חוק ההגבלים העסקיים**"), להסדר שבין כנרת זב"מ דביר בע"מ (להלן: "**כנרת**"), הקיבוץ המאוחד בע"מ (להלן: "**הקיבוץ המאוחד**") ועמותת סימן קריאה (להלן: "**סימן קריאה**"), שעניינו שיתוף פעולה בהוצאה לאור של כותרים חדשים ושיווק כותרים קיימים מסדרת "הספריה החדשה". המדובר בבקשה להאריך לתקופה קצרה עד ליום 30 ביוני 2012, פטור קודם שניתן להסדר האמור ביום 25 באוקטובר 2009 לתקופה של שנתיים, אשר פקע ביום 25 באוקטובר 2011 (להלן: "**הפטור הקודם**").^[1]

לאחר שבחנתי את ההסדר על כבילותיו, כמו גם את השפעתו האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי ההסדר אינו פוגע פגיעה של ממש בתחרות, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלה, ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

2. ההסדר והצדדים לו

2.1. הצדדים להסדר

כנרת הינה חברה פרטית אשר עיקר עיסוקה בהוצאה לאור של ספרים מתחומי עניין שונים ומגוונים. הוצאת כנרת מחזיקה בשליש ממניות צומת ספרים יריד (2002) בע"מ העוסקת במכירה קמעונאית של ספרים באמצעות רשת חנויות "צומת ספרים" (להלן: "**צומת ספרים**"). כנרת היא ההוצאה לאור הגדולה ביותר בישראל כיום.

הקיבוץ המאוחד היא חברה פרטית העוסקת בהוצאה לאור של ספרים, בין היתר בתחומי השירה, הסיפורת, סיפורת הילדים והמחקר. בעלת ההוצאה היא התנועה הקיבוצית המאוחדת, באמצעות חברה להשקעות ולמפעלים בע"מ.

סימן קריאה היא עמותה רשומה שמטרתה "לעשות למען הספרות העברית בת זמננו ולהביא אליה גם מיצירות המופת של ספרות העולם". עיקר פעילותה של סימן קריאה כיום בשיתוף הפעולה עם הוצאת הקיבוץ המאוחד, שעניינו הוצאה לאור של סדרת "הספריה החדשה".

סדרת "הספריה החדשה" (להלן: "**הספריה החדשה**") היא סדרת ספרים המוצאת לאור בשיתוף פעולה בין הוצאת הקיבוץ המאוחד לבין עמותת סימן קריאה. הסדרה נחשבת לסדרת ספרים איכותית במיוחד, בין היתר בזכות העורך הספרותי שלה, פרופ' מנחם פרי. יצוין, כי למרות שהספריה החדשה מוציאה לאור מספר מצומצם של כותרים מדי שנה, היא מהווה חלק חשוב מן המכירות של הוצאת הקיבוץ המאוחד, מבחינה כמותית וכספית כאחד.

2.2. ההסדר

כנרת, הקיבוץ המאוחד וסימן קריאה התקשרו בהסכם נשוא פטור זה, שעניינו שיתוף פעולה בהוצאה לאור של כותרים חדשים (בין 15 ל-20 בשנה) ושיווק כותרים חדשים וקיימים מסדרת הספריה החדשה (להלן: "**ההסכם**"). כפי שפורט בפטור הקודם, שיתוף הפעולה נועד לשלב בין

---

[1] החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל **להסכם בין הוצאת כנרת-זב"מ-דביר, הוצאת הקיבוץ המאוחד ועמותת סימן קריאה**; 2009 **הגבלים עסקיים** 5001499.

המומחיות של אנשי הספריה החדשה בתחום הספרות לבין היכולות השיווקיות של כנרת, וכן לחשוף קהלים רחבים יותר לספרי האיכות של הספריה החדשה.

ההסכם נחתם לתקופה ראשונית של שנתיים, בסופה נקבע כי הצדדים יוכלו להאריכו לשנה נוספת בכל פעם. הפטור הקודם ניתן לתקופה של שנתיים וכעת לאחר פקיעתו פנו הצדדים בבקשה להאריכו.

מהמידע שמסרו הצדדים עולה כי במסגרת המיזם הוצאו לאור 10 ספרים חדשים בשנת 2010 ו-9 ספרים חדשים בשנת 2011. עם זאת, הצדדים מסרו כי שיתוף הפעולה לא נחל הצלחה, ולכן הם מבקשים כעת להאריכו עד ליום 30 ביוני 2012 בלבד, תוך שינוי חלוקת התקבולים וההוצאות שהוסכם עליו בעבר עקב ההפסדים שנחל שיתוף הפעולה.

3. השפעת ההסדר על התחרות

ניתוח החששות האופקיים שמעלה המיזם עקב החבירה בין ההוצאות לאור מלמד, כי גם כיום חששות אלו מופגים בנסיבות העניין.

מהנתונים שבפניי עולה כי היקף הפעילות במסגרת המיזם המשותף נשוא ההסדר, הינו זניח ביחס לכלל מכירות הספרים בישראל, הן מבחינה כספית והן מבחינת כמותית. לעניין זה יצוין, כי בתחום ההוצאה לאור קיימים מתחרים רבים, כך ששיתוף הפעולה במסגרת ההסדר מתייחס ממילא לחלק קטן מן השוק בלבד. מעבר לכך, הצדדים להסדר ציינו כי המכירות של הספרייה החדשה במסגרת המיזם היו נמוכות מהצפוי, ואף לא הניבו תקבולים לאחד מהצדדים להסדר בשנת 2010. מסיבה זו, אף מבקשים הצדדים להסדר שלא להמשיכו לאחר יוני 2012. גם בכך יש כדי להמחיש את היקפו המצומצם של המיזם ואת מידת השפעתו הזניחה מבחינה תחרותית על תחום הספרים.

כפי שפורט בפטור הקודם, ההסדר עשוי להעלות גם חששות תחרותיים אנכיים, וזאת בשים לב לכך שכנרת הינה בעלת מניות בצומת ספרים, כך שנוצר החשש כי המיזם יגדיל את כוחה של צומת ספרים (וכפועל יוצא – של כנרת) אל מול הוצאות הספרים האחרות.

כעת, לאחר שנתיים של פעילות המיזם, נבדק החשש שמא ההוצאות לאור הפעילות במיזם מפלות לטובה את צומת ספרים לעומת קמעונאים אחרים ברכישת ספרי המיזם.

הנתונים שבפניי, הנכונים לשנים 2009 ועד 2011, לא העלו אינדיקציה כי הספריה החדשה חוסמת את מתחרותיה של צומת ספרים מלמכור את ספריה. בפרט, העידו נתונים אלו על מגמות דומות ביחס למחירי המכירה לשתי הרשתות הקמעונאיות הגדולות, אשר נראה כי הן משקפות את הפערים בכוח המיקוח של רשתות אלו. בהקשר זה נציין, כי מבדיקה שנערכה במסגרת בדיקת הפטור הקודם, עלה שבדרך כלל הרשתות הקמעונאיות מגלגלות את חלקן המשמעותי של שיעורי ההנחה שהן מקבלות מההוצאות לאור לצרכנים.

מכל מקום, בשים לב להיקף הפעילות הנמוך של הספריה החדשה כמתואר לעיל, לא נראה כי היה בכוחה של חסימה או אפליה מצד הספריה החדשה, אף לו הייתה קיימת, כדי לפגוע בחנויות הספרים הקמעונאיות המתחרות בצומת ספרים.

מעבר לכך, עשוי לעלות חשש כי הוצאות לאור אחרות יודרו ממדפי צומת ספרים, בשל העדפתה את ספרי הספריה החדשה. גם חשש זה מופג בענייננו. לאור היקף הפעילות הנמוך של הספריה החדשה, כמתואר לעיל, ולאור פרק הזמן הקצר שלגביו מבוקש הפטור, החשש איננו מתעצם בעקבות ההסדר באופן ממשי. מעבר לכך, בבדיקת הרשות במסגרת הפטור הקודם עלה כי צרכן הניגש לחנות ספרים מעוניין במקרים רבים ברכישת ספר מסוים ולכן, לא נראה שיש לצומת ספרים תמריץ להדיר הוצאות ספרים אחרות ממדפיה, שכן בכך תפחית את היצע הספרים על מדפיה ותסתכן באובדן לקוחות. לאור כל האמור, לא מצאתי שיש בהסדר שבפניי כדי להשפיע מהותית על התחרות בענף הספרים, בין במישור האופקי ובין במישור האנכי.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש. תוקפו של הפטור עד ליום 30 ביוני, 2012.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין
להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל
עליו ניתן הפטור.

פרופ' דיויד גילה
הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, א' כסלו, תשע"ב
27 נובמבר, 2011

\